

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Een klare kijk op de noodzakelijke tax- shift ?

Prof Dr. Axel Haelterman (KULeuven)

24 maart 2015

Overzicht

- De uitdagingen waar we voor staan:
  - welke denkpistes liggen te tafel
- Relevante recente ontwikkelingen
  - aan wat mogen we ons concreet verwachten
- Impact op vermogensplanning ?

Captatio benevolentiae

- Visie op fiscaliteit en dus de inkomstzijde van de budgettaire equatie
  - Mag aandacht niet afleiden van nood om de uitgavenzijde van de budgettaire equatie opnieuw terug te dringen naar beneden 50%
- Mijn bronnen...
  - HRF
  - ....

Enkele uitdagingen...

- De vergrijzing
  - Impact op fiscale evenwichten
- De activering
  - en de personenbelasting/ sociale bijdragen...
- Een ondernemingsklimaat
  - en de vennootschapsbelasting
- Europeanisering – regionalisering
- “Herstel van vertrouwensrelatie” fiscus - burger

De vergrijzing

- Heeft impact op heffingsefficiëntie bestaande fiscale regelgeving wat betreft:
  - budgettair rendement
  - taxatie naar draagkracht

Budgettair rendement

- preliminaire bevindingen KU Leuven: stagnerend of licht dalend budgettair rendement bij toegenomen bevolking (2030)
- daling proportioneel aandeel populatie met beroepsinkomsten

Verschuivende draagkracht

- Naar « 60 plus » niet beroepsactieve populatie
- Proportioneel aandeel in globale draagkracht van werkende populatie neemt af
- Multipele uitdaging:
  - nieuwe fiscale instrumenten voor de captatie van verschuivende draagkracht zijn vereist = welk heffingsmodel voor de groeiende niet actieve bevolking
  - parallel met vermindering fiscale druk op arbeidsinkomen (de « tax shift »)
  - en maatregelen ter bevordering activiteitsgraad op elke leeftijd

Nood aan een activeringsbeleid

- Zowel « werkloosheidsval » als verlenging loopbaan
- Vereist vermindering belastingen op beroepsinkomsten
  - onderscheid daling RSZ bijdragen (stelsel niet doorstorting bedrijfsvoorheffing): vermindert loonkost, werkt in op arbeidsaanbod
  - daling PB op beroepsinkomsten: verhoogt vraag naar jobs

Tax Shift

- vooraan op de politieke agenda
  - CD&V / PS v N-VA / Open VLD
- Vermindering heffing op arbeid
- Verschuiving naar:
  - vermogensinkomsten
  - bestedingsheffingen

Shift mogelijkheden

- 3 gronden voor captatie van draagkracht:
  - inkomsten
  - vermogen
  - bestedingen /verrichtingen
- Heffingen op inkomsten:
  - *beroepsinkomsten*: herdenking leidt tot verlichting fiscale last op arbeid (zie verder)
  - *vermogensinkomsten*: is thans wellicht voornaamste gekozen route binnen bestaand kader evenwel (behoud van vrijstellingen, behoud regime bevrijdende voorheffing wegens efficiëntie van inningsmechanisme)

Shift naar vermogensinkomsten

- Onroerende inkomsten (tot nu « buiten schot »):
  - taxatie werkelijke huuropbrengsten - ipv geïndexeerd KI x 1,4
  - nood aan inflatiecorrectie: Mogelijke idee: taxatie aan 25%: uniform met tarief roerende vermogensinkomsten
  - echter: dubbeltelling met onroerende voorheffing die een regionale heffing is
  - Bemerkingen: budgettair rendement 280 mio ?

Shift naar vermogensinkomsten

- Vermogensrendementsheffing?
  - enkele theoretische aantrekkelijke elementen: taxatie los van beleggingsvorm/vermogensorganisatie
  - echter zeer moeilijke toepasbaarheid (samenstelling en waardering vermogen), perverse effecten (stimuleert risico beleggingen)
  - geen logische vervanging van « proven technology » van bevrijdende voorheffing
  - impliceert vrijstelling van hogere rendementen....

Vermogensbelasting ?

- Een gekend debat:
  - cfr. « Wordt antiek opnieuw mode? »
  - geen efficiënte belasting...

Shift naar roerende inkomsten?

- druk tot uitbreiding belastbare roerende rendementen
  - algemene heffing aan 25% op « alles »:
    - Elke beleggingsvorm geeft aanleiding tot een dadelijke heffing van 25% op de coupons, of deze uitgekeerd zijn of niet
  - is impliciete algemene doorkijkregeling: ook naar « Sicavs », tak 21 / 23...
    - Verpakking van een belegging niet langer fiscaal determinerend
  - met basisvrijstelling 1900 euro van toepassing op alle rendementen (niet enkel spaarboekje)

De kaaimantaks als oplossing?

- Doorkijkbelasting door buitenlandse structuren
  - Vennootschappen
  - Trust, stichting
- De teksten
- Is een « game changer » met budgettair rendement

Shift naar meerwaarden ?

- Zeer grote theoretische bedragen
  - uitgaande van 1000 mia onroerend vermogen en 900 mia roerend vermogen
- erg wisselend budgettair rendement en heffingsmoeilijkheden...
  - Dus eerder een « symbool »??
- « aanmerkelijk belang heffing » versus speculatieheffing

Shift naar bestedingen ?

- Modellen van BTW verhoging worden uitgewerkt
  - huidige gemiddelde reël betaalde tarief ongeveer 10,5% (gezien uitgavenspreiding)
  - verhoging tarieven impliceert ook optrekken van de huidige 6% op « basisproducten »
  - Is veel minder « regressief » dan men intuïtief zou denken: hogere inkomsten hebben ook veel meer uitgaven in de 6% categorie

Naar een nieuwe « Maribel »?

- Is een « fiscale devaluatie »
  - Verhoging algemeen BTW tarief
  - financiert vermindering sociale zekerheidsbijdragen werkgever
  - vereist aanpassing index om dadelijke verwatering te voorkomen

Shift naar bestedingen ?

- Andere bestedingsbelastingen: lage heffingen op brede inelastische basissen
  - Denkspoor: heffing op energieconsumptie per persoon door de huishoudens
  - als alternatieve bestedingsheffing
  - is wellicht ook heffing naar draagkracht
- Of nog: 10 c per liter motorbrandstof per jaar...
- Accijnzen op diesel
- « Nogmaals » tabak en sigaretten... echter...

Welke belastingverlaging?

- 4 modellen / 4 denkpistes
- 1. optrekken belastingvrije som tot aan het leefloon
  - kostprijs 3,3 miljard
  - indien voor iedereen doorwerkt (geen uitfasering)
  - Aandacht voor gezinsquotiënt...

Welke belastingverlaging?

- 2. Schuiven met tarieven
  - cfr Open VLD voorstellen
  - tarief van 40% wordt 30%
  - in ieder geval vanaf 35.000 euro 50% ...
    - aanpassing « onbetaalbaar »
  - budgetaire kost steeds rond 3 mia euro...

Welke belastingverlaging?

- 3. Optrekken aftrek kostenforfait
  - voorbeeld verdubbeling
  - budgetair eenvoudiger moduleerbaar
  - is een « federale jobkorting »
  - Gelijkaardige maatregel nodig voor zelfstandigen
- 4. de fiscaal vrijgestelde « rugzak »...

Vennootschapsbelasting

- Naast loonkost instrument voor ondernemingsklimaat
- Basiskeuze: niche beleid of brede basis/lage tarieven
  - in verleden: vrij succesrijk nichebeleid, wel voornamelijk voor grotere ondernemingen
  - Aftrek risicokapitaal: succesrijke maatregel, met m.i. succesvolle indijking misbruiken,
    - maar: minder voordeel bij hogere « return on equity »
      - de facto beduidend minder gunstig voor de KMO

Afschaffing notionele interestaftrek?

- Zie voorstellen VOKA en Unizo, programma N-VA, Open VLD, ...
- Echte budgettaire kostprijs van notionele ?
- Bruto aftrek 20 miljard !!
  - evenwel vanaf 2006 toename van 7,2 naar 20 miljard wegens aantrekken financieringscentra
- Echte netto-kost: 1,1 miljard?
- Beperkte ruimte voor tariefdeling !

Notionele versus/ én tariefdeling

- Pleidooi voor een duaal stelsel:
  - 33,99% met aftrek risicokapitaal
  - 20% tarief op gereserveerde winsten/ 5% naheffing VennB bij uitkering: zonder aftrek risicokapitaal (en zonder andere KMO maatregelen)
- Optioneel of verplicht per categorie
  - indien verplicht: welk criterium: beursnotering?
- Is EU conform
- Kan budgettair neutraal /is relance maatregel

Regionalisering

- Fiscaliteit is instrument voor economisch en tewerkstellingsbeleid: regionaal beschikbaar stellen van specifiekere instrumenten (dan alg korting) blijft zoektocht naar evenwicht
- Indien gewenst: verdergaande regionalisering van bevoegdheid inzake belastbare basis inzake VennB (volgens Europees CCCTB model) wellicht werkbaarder

6^e staatshervorming

- MODEL VAN UITGEBREIDE OPCENTIEMEN
- De gewesten krijgen ontvangsten uit de uitoefening van de fiscale autonomie inzake de PB (art. 1, §2, 3° BFW).
  - opcentiemen te heffen op een deel van de personenbelasting, d.i. de gereduceerde belasting staat (art. 5/1, §1, 1° BFW), en
  - eventueel belastingvermeerderingen toe te passen wanneer die verbonden zijn met bevoegdheden van de gewesten

6^e staatshervorming

- Op die ontvangsten kunnen ze:
  - kortingen toestaan
  - belastingverminderingen toepassen, en
- belastingkredieten toestaan
- ...zonder dat daaruit een vermindering of vermeerdering van de belastbare grondslag ontstaat.

Nieuwe begrippen

- Het totaal van de opcentiemen, kortingen en belastingverminderingen en -vermeerderingen
- = de gewestelijke aanvullende belasting op de personenbelasting
- Hierna de “gewestelijke personenbelasting”
- Weliswaar is enkel de federale overheid bevoegd voor de regelgeving van de RV en de BV alsook voor de inning van de PB (art. 5/1, §5, eerste lid BFW).

PB: vereenvoudigingsinspanning

- realistische insteek: veelheid aan situaties en gewenste mogelijkheden zal steeds tot enige complexiteit aanleiding geven
  - ook vgl met omringende landen
- zeker gezien compenserende algemene tariefdaling budgettair erg moeilijk
- korven-systeem beperkt werkbare aftrek/krediet per bestedingscategorie tot 1 item (vereenvoudigt stelsel niet, wel toepassing in individueel geval)

Herstel vertrouwensrelatie?

- Ideëen omtrent een nieuw « Charter voor de belastingplichtige »
  - Uittekenen contouren voor het fameuze « visitatierecht »
  - Fiscale ambtenaren met politionele bevoegdheid = sterkere rechtsbescherming burger (zwijgrecht enz)
  - Betere interne controle op gedragingen fiscale ambtenaren
  - Pre-taxatie geschillen procedure
- Naar een vernieuwde regularisatieprocedure?

Financiële planning

- Een nieuwe wereld? Niet echt...
- Planning private roerende beleggingen
  - onveranderde wereld
  - andere tarieven
  - « fiscale opsluiting » van roerende beleggingen in een vennootschap met rechtspersoonlijkheid
    - neemt opnieuw toe door NIA beperkingen en 25% liquidatieheffing

Financiële planning

- Aanhouden onroerende beleggingen
  - identiek keuzemodel vennootschap of privé
  - impact wijziging taxatie verhuring residentieel onroerend goed?
- Successieplanning ongewijzigd
  - georganiseerde schenkingen met behoud inkomsten en controle
  - Burgerlijke maatschap een nieuwe « evergreen »

Financiële planning

- Anti misbruik bepaling en successieplanning
- georganiseerde schenkingen blijven OK
- testamentaire bepalingen « out of scope »
  - IK-Opa testament
- Wel: duolegaat? Voldoende begunstiging
  - en sterfhuisconstructie..
  - en « gesplitste aankoop » art 9 Wb Succ

Besluit

- Fiscale wereld met zich verplaatsende evenwichten
  - Verregaande internationale informatie uitwisseling
  - Reële doch zeer geleidelijke tax shift
  - Doch zonder dadelijke of direct voorzienbare impact op vermogensorganisatie, die in grote mate stoelt op regionale regelgeving
- Nu nog de « besparingen »?